

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับ  
คุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราษฏร์นุสรณ์)  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร  
Relationship between Sufficiency Economy Philosophy in Educational  
Institution Administration and Teacher Quality of Life of Educational  
Personnel at Wat Yokkabat School (Chubradnusorn) Samut Sakhon  
Primary Educational Service Area Office

สุคธรรส มิ่งจันทร์<sup>1</sup> ในตะวัน กำหม่อม<sup>2</sup> สุชีรา สายะรัตนชัย<sup>3</sup>

Sukhotharot Mingchan<sup>1</sup> Naitawan Kumhom<sup>2</sup> Suchira Sayaratanachai<sup>3</sup>

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาคุณภาพชีวิตครู และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราษฏร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 152 คน สุ่มตัวอย่างแบบสะดวก กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ได้ค่าความเชื่อมั่น .911 เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล การหาค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

### ผลการวิจัย

1. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบอันดับที่ 1 คือ 3 ห่วง รองลงมา คือ 2 เงื่อนไข ตามลำดับ
2. คุณภาพชีวิตครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม รองลงมาคือ ด้านความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านจังหวะชีวิต ด้านการบูรณาการด้านสังคม และอันดับสุดท้ายคือ ด้านประชาธิปไตยในการทำงานตามลำดับ

<sup>1</sup> นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

E-Mail: Ntawan@hotmail.com

Affiliation secondary Thongsook College

<sup>2</sup> ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

Affiliation secondary Thongsook College

<sup>3</sup> อาจารย์ สาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

Affiliation secondary Rajamangala University of Technology Tawan-Ok

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูด้วยวิธี พหุคูณ มีค่าเท่ากับ 0.900 และสามารถอธิบายความผันแปรของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ร้อยละ 90.00 ( $R^2=0.911$ ) และผลการทดสอบสมมติฐาน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**คำสำคัญ** หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การบริหาร, คุณภาพชีวิตครู

### Abstract

The purpose of this research is to (1) study the level of sufficiency economy philosophy in school administration (2) study the quality of life of teachers and (3) study the relationship between sufficiency economy philosophy in school administration and teacher quality of life of educational personnel at Wat Yokkabat School. (Chubradnusorn) Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office The sample group used in this research was 152 educational personnel, convenience sampling. The size of the sample was Craigie and Morgan and confidence value of .911. The tool used was a questionnaire. data analysis Determination of percentage, mean and standard deviation and correlation was obtained by using the Pearson correlation coefficient.

The results showed that.

1. The sufficiency economy philosophy in school administration as a whole was at a high level. When considering each side, it was found that the first place was 3 loops, followed by 2 conditions respectively.

2. Quality of life Overall, it was at a high level. When considering each aspect, it was found that the first rank was appropriate and fair compensation, followed by progress and job security. Safe and health-promoting environment Development of personal abilities rhythm of life social integration and the last rank is democracy at work, respectively

3.The result of the analysis of the relationship between the sufficiency economy philosophy in school administration and teachers' quality of life by the multiple method was equal to 0.900 and could explain the variations in the sufficiency economy philosophy in school administration and teacher's quality of life. The statistical significance at the .01 level was 90.00% ( $R^2=0.911$ ) and the hypothesis test results. Sufficiency Economy Philosophy in Educational Institution Administration and Teachers' Quality of Life found that There was statistical significance at the .01 level.

**Keywords:** Sufficiency Economy Philosophy; Administration; Teacher's Quality of Life

## บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคน รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการคือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบทัญญ์ติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ 4) เพื่อนำพาประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศที่ลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและของโลก ดังพระราชดำรัสต่อไปนี้ “เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจจะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำราเพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะปรับปรุง หรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น” พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2542 พระองค์ได้พระราชทานความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า “เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ ระดับครอบครัวระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและในขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางด้านวัตถุสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโลกจากภายนอก ได้เป็นอย่างดี” (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช พิบูลสุรารุช, 2553)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกกระดับชั้น เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประพฤติปฏิบัติ และบูรณาการด้านการเรียนการสอนตลอดจนการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ตระหนักในความสำคัญภายในตนเอง และผู้อื่น

อย่างยั่งยืน ทางคณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา ได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานสถานศึกษาต่าง ๆ มีการขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายขยายผลสถานศึกษาแบบอย่าง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) โดยเริ่มพัฒนาขยายผลในปี 2554 เป็นต้นมา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) สถานศึกษามีภารกิจหลักในการให้การศึกษแก่เยาวชน การที่สถานศึกษาจะกระทำภารกิจหลักได้ดีมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาซึ่งได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพในปริมาณที่เหมาะสมกับภาระงาน บุคลากรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษา (สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง, 2542) จะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามความในมาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับและประสานงานให้สถาบันที่ทาหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและให้มีการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโดยการตรวจสอบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของครูอยู่ในระดับใด ถ้าคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับดีควรมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น แต่ถ้าหากว่าอยู่ในระดับต่ำก็ควรพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจึงควรบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพราะหากหน่วยงานใดยึดหลักการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรนั้นมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้นด้วย

การพัฒนาคนจะดำเนินไปอย่างถูกต้องก็เพราะมีระบบการบริหารสถานศึกษาที่ดี และระบบการบริหารสถานศึกษาจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก็เพราะมีบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพดังนั้นคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารควรให้ความสนใจ ซึ่งการที่บุคลากรทางการศึกษาจะมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีได้นั้น ผู้บริหารจะต้องนำหลักการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารด้วยกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลัก จึงมีนโยบายที่จะสร้างกระบวนการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยอัญเชิญมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพให้สามารถพึ่งตนเองได้ ได้ร่วมกับคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ซึ่งมี ดร.จिरายู อิศรางกูร ณ อยุธยาเป็นประธาน ภายใต้คณะทำงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสถาบันการศึกษาและเยาวชนสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในวงการศึกษาเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับบทบาทของแต่ละบุคคล และปลูกฝังปรับเปลี่ยนการพัฒนาทางความคิดในการดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนปรับแนวทางการพัฒนาด้วยการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาโดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชนสถาบันทางศาสนา และองค์กรภาคส่วน

ต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา (ธนาสิทธิ์ เพิ่มเพียร, 2552)

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า มีปัจจัยที่มีความสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก คือ “การเตรียมประชากรที่มีคุณภาพ” ซึ่งการศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เป้าหมายนั้นบรรลุผล ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ได้นั้น ต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วม สถานศึกษาจึงนับเป็นหน่วยงานสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาในระดับรากหญ้าเพราะมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนและชุมชนเป็นอย่างมาก จากกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ของประเทศไทย ได้กำหนดให้การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ เป็นประเด็น 1 ใน 4 ของการปฏิรูประบบการศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนทั้งกระบวนการผลิต การพัฒนา เพื่อยกระดับให้ครูยุคใหม่มีคุณภาพที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มีความมั่นคงในอาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขวัญกำลังใจที่จะอยู่ในวิชาชีพครูได้ยั่งยืนสืบต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) อย่างไรก็ตาม ความเป็นจริงประการหนึ่งของสังคมไทย ณ ปัจจุบัน คือ การเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคใหม่ได้ส่งผลกระทบต่อครูและวิชาชีพครูอย่างรุนแรง โดยมีปัจจัยหลายประการที่บั่นทอนขวัญกำลังใจของผู้ที่อยู่ในวิชาชีพครู ตั้งแต่ปัญหาหนี้สิน ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และในบางกรณีมีผลให้ครูไม่สามารถอุทิศตนต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูอย่างเต็มที่ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนลดต่ำลงสภาพความเป็นจริงเหล่านี้ ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ไม่อยากเป็นครูและไม่เห็นความสำคัญของวิชาชีพครู ในขณะที่ครูประจำการอยู่ในระบบ ก็ตกอยู่ในสภาวะท้อแท้ ขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตน พัฒนางาน (พิมพ์ดา โยธาสุมทร, 2553)

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประกอบการบริหารสถานศึกษาแล้วดำเนินชีวิตเพื่อให้คุณภาพชีวิตการทำงานของครูดีขึ้น ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญและจำเป็นมากต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ที่ใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชูปราชญ์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อได้ใช้เป็นแนวทางในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริการสถานศึกษา และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชูปราชญ์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชูปราชญ์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

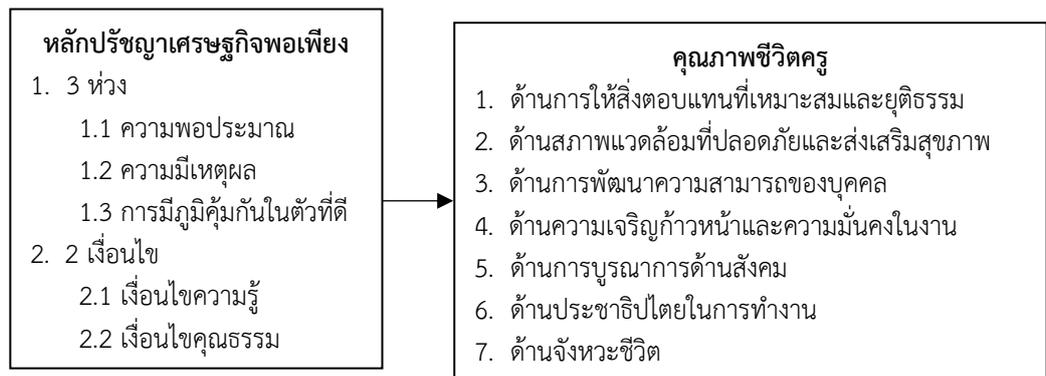
### สมมติฐานการวิจัย

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครมีความสัมพันธ์ในทางบวก

### ขอบเขตการวิจัย

การศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์)สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยมุ่งศึกษา ตัวแปรอิสระ คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่ 3 ห่วง ประกอบด้วย 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย 1) เงื่อนไขความรู้ 2) เงื่อนไขคุณธรรม และตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตครู ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ได้แก่ (1) ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม (2) ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ (3) ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล (4) ด้านความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน (5) ด้านการบูรณาการด้านสังคม (6) ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน และ (7) ด้านจังหวะชีวิต

### กรอบแนวคิดของการวิจัย



### รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ปรับปรุงจาก (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2551)และวอลตัน (Walton.1998 อ้างถึงใน ณัฐพร เอี่ยมหุุ่น.2561)

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ใช้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยจะทำตามลำดับ ขั้นตอนการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตการวิจัย กรอบแนวคิดของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน ผู้ศึกษาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถามนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นและได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย; เป็นขั้นตอนการจัดทำการรายงานผลการวิจัย จากการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและการจัดทำข้อเสนอแนะ การจัดพิมพ์รูปเล่ม

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชูปราชญ์นุสรณ์) จำนวน 250 คน (รายงานการปฏิบัติตนสถานศึกษาโรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชูปราชญ์นุสรณ์) ปี 2565. 2566:12)

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชูปราชญ์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 152 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan , 1970 : 607- 610 อ้างอิงถึงใน, ในตะวัน กำหอม, 2559:42)

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ได้สร้างขึ้นมาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาให้มีความเหมาะสมครอบคลุมตัวแปรเนื้อหา วัตถุประสงค์ โดย แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชูปราชญ์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชูปราชญ์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดใน ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่ 3 หัวง ประกอบด้วย 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย 1) เงื่อนไขความรู้ 2) เงื่อนไขคุณธรรม โดยมีหลักเกณฑ์การประเมินผล รวม 18 ข้อ

โดยแต่ละข้อเป็นการให้ความสำคัญในแต่ละด้าน ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท สเกล (Likert Scale) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ (ในตะวัน กำหอม}2559 : 38)

คะแนน 5	หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
คะแนน 3	หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
คะแนน 1	หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามระดับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูร์นุสรณ์)สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดในประกอบด้วย 7 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน ด้านจังหวะชีวิต โดยมีหลักเกณฑ์การประเมินผล รวม 35 ข้อ โดยแต่ละข้อเป็นการให้ความสำคัญในแต่ละด้าน ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท สเกล (Likert Scale) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ (ในตะวัน กำหอม, 2559 : 38)

คะแนน 5	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
คะแนน 3	หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
คะแนน 1	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

#### การพัฒนาเครื่องมือ

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สร้างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแบบสอบถาม สื่อความหมายชัดเจนผู้ตอบอ่านแล้วเข้าใจ และนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตรวจสอบความเที่ยงในเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมายให้ชัดเจนและใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence หรือ Index of Concordance) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาลงความเห็น โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้อง

ให้คะแนน -1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้อง

จากนั้นนำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมารวมกัน เพื่อหาความสอดคล้องกับสูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence : IOC) (ในตะวัน กำหอม, 2559 : 38) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6-1.0 แสดงว่า เป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ และจัดทำแบบสอบถาม

ฉบับสมบูรณ์ นำแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มาตรวจให้ความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$ -Coefficient) ตามแบบครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .911 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

#### วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 152 ชุด เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่ากับจำนวนประชากรทั้งหมด โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสะดวก ดังนี้

1. แจกแบบสอบถามและชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องให้ตอบแบบสอบถามทราบ รวมถึงชี้แจงให้ทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด ในเดือนกันยายน 2566 เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับมานครบถ้วนตามวันเวลาที่กำหนด
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับและนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง กรณีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุมชนราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย กำหนดระดับการปฏิบัติ ออกเป็น 5 ระดับ โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับเกณฑ์แปรผลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ (ในคะแนน กำหนด, 2559 : 39)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายความว่า ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า ระดับการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า ระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า ระดับการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามระดับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุมชนราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย กำหนดระดับการปฏิบัติ ออกเป็น

5 ระดับ โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับเกณฑ์แปรผลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ (ใน  
 ตะวัน กำหม่อม, 2559 : 39)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายความว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า ระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า ระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า ระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถามในตอนที่ 2 และข้อมูลแบบสอบถามในตอนที่ 3  
 นี้ไปวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์  
 ระหว่างตัวแปรด้านต่าง ๆ ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) และวิเคราะห์ เพื่อ  
 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)  
 เพื่อหาความสัมพันธ์ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson ' s Correlation) มีดังนี้

1. ค่า r เป็นบวก และเข้าใกล้ 1 หมายถึง ตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์กันมากในเชิง  
 เส้น และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้าตัวแปรตัวหนึ่งเพิ่มขึ้น อีกตัวแปรหนึ่งและมีค่า  
 เพิ่มขึ้น หรือถ้าตัวแปรหนึ่งลดลง อีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าลดลงด้วย

2. ค่า r เป็นลบ และเข้าใกล้ -1 หมายถึง ตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกัน  
 ข้าม คือ ถ้าตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้น อีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าลดลง หรือถ้าตัวแปรหนึ่งลดลง อีกตัวแปรหนึ่ง  
 จะมีค่าเพิ่มขึ้น

3. ถ้า r มีค่าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

4. ถ้า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

เกณฑ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้

0.81-1.00	ความหมาย มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
0.61-0.80	ความหมาย มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
0.41-0.60	ความหมาย มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
0.21-0.40	ความหมาย มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0.01-0.20	ความหมาย มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
0.00	ความหมาย ไม่มีความสัมพันธ์เลย

ใช้เมื่อทำการสร้างสมการถดถอย ประกอบไปด้วยตัวแปรทำนายตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไปและตัว  
 แปรเกณฑ์ 1 ตัว โดยตัวแปรทั้งหมดควรจะอยู่ในมาตรวัดระดับ Interval หรือ Ratio Scale ถ้ามีตัว  
 แปรใดอยู่ในมาตรวัดระดับ Nominal คือ Ordinal Scale ควรจะเปลี่ยนให้เป็นตัวแปรดัมมี่  
 (Dummy Variable)

**สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล**

ช สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ความถี่  
 (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard  
 deviation) การวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และการหาค่าความสัมพันธ์  
 ระหว่างตัวแปรด้วยสัมประสิทธิ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson ' s Correlation Coefficient) ซึ่ง

เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าที่ได้เรียกว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ปกติจะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00

### ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังตารางที่ 1

**ตารางที่ 1** แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์)สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร : ภาพรวม

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษา (XTotal)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
1. 3 ห่วง	4.00	0.50	มาก	1
2. 2 เงื่อนไข	3.80	0.80	มาก	2
<b>รวม</b>	<b>4.01</b>	<b>0.40</b>	<b>มาก</b>	

จากตารางที่ 1 พบว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบอันดับที่ 1 คือ 3 ห่วง รองลงมาคือ 2 เงื่อนไข ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 7 ด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวม ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 2

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม รองลงมาคือ ด้านความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านจังหวะชีวิต ด้านการบูรณาการ ด้านสังคม และอันดับสุดท้ายคือ ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน ตามลำดับ

**ตารางที่ 2** แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษา  
โรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูร์นุสรณ์)สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร  
:โดยรวม

คุณภาพชีวิตครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	อันดับที่
1. ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม	4.18	0.90	มาก	1
2. ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	3.64	0.88	มาก	3
3. ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	3.45	0.09	มาก	4
4. ด้านความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	4.05	0.88	มาก	2
5. ด้านการบูรณาการด้านสังคม	3.45	0.97	มาก	6
6. ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน	3.45	0.99	มาก	7
7. ด้านจังหวะชีวิต	3.45	0.17	มาก	5
<b>รวม</b>	<b>4.05</b>	<b>0.73</b>	<b>มาก</b>	

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า 3 ห่วง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.720 โดยมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 : ในขณะที่ 2 เงื่อนไข มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.686 โดยมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า 3 ห่วง และ 2 เงื่อนไข ให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.900 และสามารถอธิบายความผันแปรของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูร์นุสรณ์)สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ร้อยละ 90.00 ( $R^2=0.911$ ) โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์

$$Y = a + B_1 X_1 + B_2 X_2$$

$$\text{Decision} = .1.616 + .090$$

(3.449) (2.116)

จากสมการพยากรณ์พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อ ได้ดีที่สุด คือ 3 ห่วง รองลงมาคือ 2 เงื่อนไข

#### 5. การทดสอบสมมติฐาน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ทุกสมมติฐานมีความสอดคล้อง คือ 1) 3 ห่วง ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) 2 เงื่อนไข ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

#### อภิปรายผล

1. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบอันดับที่ 1 คือ 3 ห่วง รองลงมา คือ 2 เงื่อนไข ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร เอี่ยมหุ่่น, (2561) พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวัลย์ พรหมมา, (2562) พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 มีความต้องการโดยเรียงลำดับ ความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ

2. คุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม รองลงมาคือ ด้านความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านจังหวะชีวิต ด้านการบูรณาการด้านสังคม และอันดับสุดท้ายคือ ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร เอี่ยมหุ่่น, (2561)

พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านจังหวะชีวิต ด้านการเกี่ยวข้องกับสังคม ด้านความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา โยมสินธุ์, (2559) พบว่า ครูมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนครูมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน ครูมีภาระหนี้สินสูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน และหนึ่งในสี่ของครูมีปัญหาชักหน้าไม่ถึงหลัง คือ มีรายได้ไม่พอใช้จ่าย ส่วนเป้าหมายในการปลดหนี้ ครูกว่าหนึ่งในสามคิดว่าต้องใช้เวลามากกว่า 10 ปีในการปลดหนี้ ครูร้อยละ 4.2 คิดว่าตนเองคงไม่สามารถปลดหนี้ได้ ปัญหาหลักทางการเงินของครู คือ ภาระหนี้สินที่มีอยู่มากเกินไป สะท้อนให้เห็นความไม่มั่นคงทางการเงินที่เกิดจากการมีความรู้ทางการเงินที่ค่อนข้างแย่ การเข้าถึงบริการสินเชื่อที่ง่าย ขาดความคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินที่ดี ดังนั้น จึงควรศึกษาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและประยุกต์ใช้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ แล้วลงมือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงินและศึกษาหาความรู้ในการจัดการการเงินส่วนบุคคล และลงมือจัดการการเงินอย่างจริงจัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มการประสานความร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครู สร้างหลักสูตรฝึกอบรมความรู้และทักษะการจัดการทางการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิภาพ เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จัดการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะการจัดการทางการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิภาพ แก่นักเรียนวิชาชีพครูที่เพิ่งสำเร็จการศึกษา สร้างเครื่องมือบังคับครู จัดทำแผนการเงินและงบการเงินของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการประกอบวิชาชีพครู ซึ่งมาตรฐานการปฏิบัติตนหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพในแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ “ครู” ข้อ 9 จรรยาบรรณต่อสังคมได้กำหนดพฤติกรรมพึงประสงค์ของครูไว้ในข้อที่ 3 ว่า “ครูต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้” ส่งเสริมการเพิ่มรายได้แก่ครู กำหนดเรื่องการสร้างความมั่นคงทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นวาระแห่งชาติเพิ่มทักษะชีวิตด้านจัดการการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรวิชาชีพครูกำหนดเพดานหนี้สิน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า 3 แห่ง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.720 โดยมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 : 2 เกินไข มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.686 โดยมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตครูของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยกกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร เอี่ยมหุ่่น, (2561) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 ครูต้องครูได้รับเงินค่าตอบแทนรวมถึงสวัสดิการที่ยุติธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพหรือลักษณะงานประเภทเดียวกัน
- 1.2 สถานศึกษาต้องมีโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพให้กับครูในโรงเรียน
- 1.3 ผู้บริหารต้องมึนโยบายในการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 1.4 ผู้บริหารต้องให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร
- 2.2 ควรศึกษาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
- 2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

## บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องแนวทางการพัฒนาและประเมินสถานพอเพียงเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช พิบูลสรารุช.(2553).ตามรอยพ่อ **ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**. โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์,กรุงเทพมหานคร
- ณัฐพร เอี่ยมหรุ่น.(2561).**การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. ภาควิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนาสิทธิ์ เพิ่มเพียร.(2552).**ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การ การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในกลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**.คณะบริหารธุรกิจ.มหาวิทยาลัยศรีพระทุม.
- ในตะวัน กำหม่อม.(2559).**การวิจัยการบริหารการศึกษา**. โรงพิมพ์ ทีคอม จังหวัดมหาสารคาม. วิทยาลัยทองสุข.
- พิมพ์ิตา โยธาสมทร.(2553). **ปัญหาการศึกษาของเด็กไทย** . ค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2563 . จาก : [http://thainews.prd.go.th/view.php?m\\_newsid=255309270242&tb=N255309/](http://thainews.prd.go.th/view.php?m_newsid=255309270242&tb=N255309/)

- รายงานการปฏิบัติตนสถานศึกษาโรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชุบราชูร์นุสรณ์) ปี 2565. (2566)  
วิไลวัลย์ พรหมมา.(2562).การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ  
พอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.  
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา.  
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง. (2542). การบริหารบุคลากรและการพัฒนา ทรัพยากร  
มนุษย์.กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579. กรุงเทพฯ  
: พริกหวานกราฟฟิค.
- อัจฉรา โยมสินธุ์. (2558). วิจัยเชิงพัฒนาชีวิตสมดุของครูพอเพียงแบบอย่าง. (ออนไลน์)  
Available : <http://www.youtube.com>.